ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ
ХАРКІВСЬКИЙ РАЙОН
МАЛОДАНИЛІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

РІШЕННЯ

Чергової _____ сесії VIII скликання

Від _____2023 року №_____

Про затвердження Положення про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради.

Керуючись статтями 25, 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про культуру», постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004р. № 1181 «Деякі питання спорудження (створення пам'ятників і монументів)», наказу державного комітету України з будівництва та архітектури, Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004р.м № 231/806 «Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів», розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 р. N 37-р "Про заходи з увічнення пам'яті захисників України на період до 2025 року" з метою увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території громади, формування та збереження її історико-культурного середовища, інформування гостей та мешканців про історію Малоданилівської територіальної громади, Малоданилівська селищна рада,

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Положення про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради (додається).
2. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію з питань спорту, культури, та духовності (КРУТЬКО Тарас).

Селищний голова **Олександр ГОЛОЛОБОВ**

Додаток до рішення Малоданилівської селищної ради
від «___»_____2023 року № _____

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради

Встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків є однією з форм увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради.

Меморіальні дошки та пам'ятні знаки, встановлюються на фасадах, інтер'єрах будівель, споруд комунальної власності Малоданилівської селищної ради і на закритих територіях, пов'язаних із історичними подіями, життям і діяльністю видатних громадян.

Розділ І. Загальні положення

1. Положення про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про культуру», постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 № 1181 «Деякі питання спорудження (створення пам'ятників і монументів)», наказу державного комітету України з будівництва та архітектури, Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004р. №231/806 «Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів», розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 р. N 37-р "Про заходи з увічнення пам'яті захисників України на період до 2025 року" з метою увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території громади, формування та збереження її історико-культурного середовища, інформування гостей та мешканців про історію Малоданилівської селищної територіальної громади.
2. **Положення визначає:**
   - критерії, що є підставами для ухвалення рішень про відзначення визначних подій, а також увічнення пам'яті осіб, досягнення і внесок яких у сфері їх діяльності принесли довготривалу користь територіальній громаді Малоданилівської селищної ради та країні;
   - порядок розгляду та вирішення питань про установку меморіальних дошок та пам'ятних знаків;
   - правила установки меморіальних дошок та пам'ятних знаків;
   - порядок обліку меморіальних дошок та пам'ятних знаків і відповідальність за їх стан та збереження;
   - порядок демонтажу пам'ятних знаків та меморіальних дошок.

3. Основні поняття, що використовуються в Положенні:

Пам'ятний знак – стела, обеліск, колонна, пам'ятний камінь тощо, що встановлюються на території громадських місць, з метою вшанування визначних подій в історії громади та пам'яті діячів місцевого значення.

Меморіальна дошка – пам'ятний знак у вигляді плити з довговічного матеріалу: каменю (мармуру, граніту) чи металевого сплаву (бронза, чавун, алюміній), встановлений на нерухомих історико-культурних об'єктах чи пам'ятних місцях, із текстом, що розкриває зв'язок історико-культурного об'єкта з історичними подіями чи видатними діячами.

Меморіальні дошки і пам'ятні знаки виготовляються фахівцями за погодженим проектом.

4. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, місцевих осередків політичних партій, творчих спілок, громадських об'єднань, трудових колективів та ініціативних груп, які пропонують встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дошок на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради.

II. Підстави для прийняття рішень про встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дошок

2.1. Підставою для встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дошок є:
- загальнозначущі події в історії селища та сіл, які увійшли при об'єднанні або особистий внесок видатної особистості в певну сферу діяльності, які сприяли довготривалій користі державі та Малоданилівської територіальній громаді;
- наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі, спорті тощо;
- підтвердження історико-архівними і нагородними документами заслуг особи перед містом і Україною;
- наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між визначною історичною подією, життям і діяльністю видатної особи та адресою встановлення пам'ятного знаку або меморіальної дошки;
2.2. Увічненню підлягає пам'ять про осіб, що загинули (померли).

III. Порядок розгляду і реалізації клопотань

3.1 Клопотання про встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків подається на ім'я селищного голови. У клопотанні необхідно обґрунтувати доцільність встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки, запропонувати місце розташування, зазначити, за рахунок яких коштів буде здійснюватися фінансування виготовлення і встановлення та надати пропозиції щодо подальшого балансового обліку об'єкту. До клопотання також додається біографічна або історична довідка про людину чи знаменну подію, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна дошка з обов'язковим посиланням на історичні, архівні документи чи інші джерела інформації, ескізний проект пам'ятного знаку, лист-погодження місцевого органу охорони культурної спадщини, якщо будівля, на якій має бути розміщено меморіальну дошку віднесена до категорії об'єктів культурної спадщини.
3.2 Написи на пам'ятних знаках, меморіальних дошках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень. Написи на меморіальних дошках, пов'язаних з діячами інших національних культур, можуть також дублюватися мовою народу, до якого належить особа, пам'ять якої увічнюється.
3.3. Клопотання про встановлення дошок та пам'ятних знаків надходять від підприємств і організацій всіх форм власності та підпорядкування, громадських організацій, юридичних і фізичних осіб, ініціативних груп з числа громадян громади чисельністю не менше 250 осіб на ім'я селищного голови, який направляє їх на розгляд Постійної комісії з питань спорту, культури та духовності (далі – Комісія).
Клопотання родичів та інших фізичних осіб Комісією не розглядається
3.4. Перелік документів, що подаються на розгляд Комісії:
– клопотання;
– історична або біографічна довідка;
– копії архівних, нагородних документів, що підтверджують достовірність і значущість події або заслуги особи, пам'ять про яку увічнюється;
– пропозиції щодо ескізу пам'ятного знаку, меморіальної дошки (текстова або з барельєфом) і тексту напису;
– довідка з вказівкою періоду проживання особи, на честь якої встановлюється меморіальна дошка;

– письмове зобов'язання організації, яка порушує клопотання про фінансування робіт по художньо-архітектурному проектуванню, виготовленню, встановленню і технічному забезпеченню урочистого відкриття меморіальної дошки;
– лист-погодження органу охорони культурної спадщини, якщо будівля занесена до реєстру пам'яток архітектури, чи пам'ятний знак встановлюється в охоронній зоні;
– лист-згода власника (балансоутримувача) будівлі, на якій має бути розміщено меморіальну дошку, якщо будівля не є об'єктом комунальної власності селищної ради;
– згода членів сім'ї особи, пам'ять про яку увічнюється, якщо є можливість отримання такої згоди.

3.5. На засіданнях Комісії за запрошенням голови комісії можуть бути присутніми представники громадськості, засобів масової інформації, депутати селищної ради, фахівці. Засідання Комісії проводяться по мірі надходження заяв.

Засідання комісії вважається правочинним, якщо на ньому присутні не менше половини членів комісії. Засідання комісії протоколюється.

Голова комісії керує роботою Комісії, головує на засіданнях та підписує протокол засідання.

3.6. За результатами розгляду клопотань Комісія може прийняти такі рішення:
– підтримати клопотання і рекомендувати сесії Малоданилівської селищної ради прийняти рішення про надання дозволу на встановлення пам'ятного знака, меморіальної дошки, звернутися з пропозицією доручити відповідним виконавчим органам селищної ради здійснення контролю і надання консультативно-методичної допомоги в організації художньо-архітектурного проектування, виготовлення, встановлення і технічного забезпечення урочистого відкриття меморіальної дошки за рахунок коштів організації, яка порушила клопотання;
– перенести розгляд клопотання на термін, визначений Комісією, у зв'язку з необхідністю отримання додаткових відомостей і документів або з інших причин, встановлених Комісією;
– рекомендувати організації, яка порушила клопотання, вшанувати пам'ять про подію або особу в іншій формі (у формі скульптурного портрета, бюста, тематичної композиції в інтер'єрі будівлі або на закритій території);
– мотивовано відхилити клопотання.

3.7. Рішення приймається більшістю голосів членів Комісії, які присутні на засіданні, відкритим голосуванням і відображається в протоколі.

3.8. Після затвердження протоколу засідання Комісії письмові повідомлення про рішення Комісії направляються організаціям, які порушили клопотання.

3.9. Ескіз та місце встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки повинні бути погоджені відділом містобудування, архітектури та держбудконтролю Малоданилівської селищної ради.

3.10. Комісія має право також ініціювати та рекомендувати встановлення меморіальних дошок та інших пам'ятних знаків із увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території територіальної громади, за рахунок коштів селищного бюджету в рамках відповідних цільових програм.

3.11. На підставі пропозицій Комісії сесія селищної ради приймає остаточне рішення про встановлення пам'ятного знаку чи меморіальної дошки.

Проекти рішень селищної ради щодо встановлення пам'ятних знаків готує відділ містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства, щодо встановлення меморіальних дошок – відділ культури та туризму Малоданилівської селищної ради.

3.12. Після прийняття відповідного рішення сесією селищної ради ініціатор зобов'язаний виконати наступні вимоги:
- узгодити ескіз (проект) пам'ятного знака, меморіальної дошки у відділі освіти, культури та спорту, відділі містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства;

- визначити та узгодити з відділом містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства та відділом освіти, культури та спорту безпосереднє місце встановлення пам'ятного знака, меморіальної дошки, а у випадку розміщення дошки на пам'ятці культурної спадщини – додатково з органом охорони культурної спадщини;
- у разі потреби здійснити заходи з приведення у належний стан фасаду будівлі, прилеглої території, де має бути встановлено пам'ятний знак, меморіальну дошку;
- здійснити заходи щодо передачі пам'ятного знака, меморіальної дошки до комунальної власності – в разі якщо дошку встановлено на будівлі або земельній ділянці, що належить до комунальної власності селищної ради, або передати на баланс власника (балансоутримувача) будівлі, якщо будівля або земельна ділянка не є об'єктом комунальної власності.

3.13. Комісія також може прийняти рекомендації щодо збереження або демонтажу самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних дошок згідно зі встановленою процедурою. В разі позитивного рішення Комісії про збереження пам'ятних знаків, меморіальних дошок відділ культури та туризму готує відповідний проект рішення сесії селищної ради про дозвіл на збереження пам'ятних знаків, меморіальних дошок. В разі негативного рішення Комісії – про демонтаж самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних дошок.

IV. Правила встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дошок

4.1. Меморіальні дошки та пам'ятні знаки встановлюються не раніше ніж через 1 рік після історичної події або смерті особи, пам'ять про яку увічнюється.
Обмеження щодо термінів встановлення пам'ятних знаків, меморіальних (інформаційних) дошок не поширюються на осіб, удостоєних звання «Герой України».
4.2. В межах населеного пункту може бути встановлена тільки одна меморіальна дошка або пам'ятний знак – за місцем роботи або проживання особи, або на місці, пов'язаному з відповідною історичною подією.
4.3. Якщо пам'ять особи вже вшановано в інших формах (присвоєно ім'я особи установі, названо на його честь вулицю, сквер, встановлено пам'ятник, бюст), меморіальні дошки не встановлюються, за винятком історичних подій.
4.4. У разі встановлення меморіальних дошок у населених пунктах Малоданилівської селищної ради різними мовами, перший напис повинен бути державною мовою.
4.5. Розмір меморіальних дошок визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруді, на якій встановлюється, але не більше 50 х 100 см.

V. Порядок збереження пам'ятних знаків та меморіальних дошок

5.1. Після встановлення пам'ятний знак, меморіальна дошка є невід'ємним художньо-архітектурним елементом будівлі, території.
5.2. Організації, на балансі яких знаходяться пам'ятні знаки, меморіальні дошки, забезпечують їх збереження в належному естетичному вигляді за рахунок власних коштів.
5.3. Реставрація або відновлення пам'ятного знака, меморіальної дошки здійснюється балансоутримувачем за погодженням з відділом культури та туризму та відділом містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства Малоданилівської селищної ради.
5.4. Контроль за збереженням пам'ятних знаків, меморіальних дошок здійснюють балансоутримувачі відповідних об'єктів.

VI. Порядок обліку пам'ятних знаків та меморіальних дошок

6.1. Облік та інвентаризацію пам’ятних знаків, меморіальних дошок здійснює відділ освіти, культури та спорту шляхом формування реєстру пам’ятних знаків та меморіальних дошок (далі – Реєстр).
6.2. Всі пам’ятні знаки, меморіальні дошки, встановлені на території Малоданилівської селищної ради, в тому числі встановлені на будівлях, які не належать до комунальної власності, мають бути внесені до Реєстру.
6.3. Реєстр має містити:
- копію рішення про надання дозволу на встановлення пам’ятного знака чи меморіальної дошки;
- копію затвердженого тексту напису;
- копію затвердженого ескізу (проєкту);
- фото пам’ятного знака, меморіальної чи інформаційної дошки;
- відомості про автора, розміри та матеріал пам’ятного знака, меморіальної чи інформаційної дошки;
- відомості про балансоутримувача пам’ятного знака, меморіальної чи інформаційної дошки;
- відомості про адресу розміщення пам’ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки.

VI. Прикінцеві положення

7.1.Зміни та доповнення до цього Положення вносяться рішенням Малоданилівської селищної ради.